

ТЕАТАР

Обновљена представа СПМ-а на сценама у Србији и Мађарској

„Сентандрејско јеванђеље” по трећи пут међу Србима

На управо завршеном Међународном мањинском фестивалу *Synergy 2017*, који је у Новом Саду одржан од 2. до 6. октобра, Српско позориште из Мађарске представило се обновом представе *Сентандрејско јеванђеље*, рађене по тексту и у режији Милана Руса. Бројчано велики ансамбл овог театра је на сцени *Новосадског позоришта (Ujvideki Színház)* наступио са преко двадесет глумаца, од којих се многи појављују у више захтевних улога, а представу је

Велики спектакл „Сентандрејско јеванђеље”, глумци Српског позоришта у Мађарској и зрењанински хор „Свети Серафим Саровски” извели су три пута на турнеји која је трајала непуних недељу дана. Након генералне пробе у Десци и учешћа на Међународном позоришном фестивалу у Новом Саду, представа је 7. октобра одиграна и пред препуним гледалиштем сале „Касаш Атила”, у Националном позоришту у Будимпешти

као и школске драме из трансилванијског места Чикшомљо. Цео комад је писан у римованом шестодељеном александринцу, који је као вечита форма опстао још од класичних Грка. У представу је уграђен и један подужи цитат из песме непознатог монаха из Хиландара, који је живео у XIII веку. Представу играмо са благословом покојног епископа будимског Данила Крстића, који нам је после премијере рекао: „Играјте ову представу по Србији, јер ово је веронаука за одрасле!” – истиче за наш лист Милан Рус, који у представи маестрално игра Јуду, а појављује се и у лику наратора.

– Моја улога је психички захтевна, играм Христоса, а карактер сам градио на основу наше православне вере и обичаја, као и на основу свега оног што је добро у људској души. Редитељ Милан Рус ми је много помогао, а ова представа јесте веома захтевна, јер ансамбл од двадесетак глумаца игра 35 ликова. Играо сам и 2013. године, па сам се, када су почеле пробе, одмах присетио и текста, покрета, степова итд. Веома сам задовољан учешћем на Велику суботу – каже директор нашег

ну, као благо које се никада не сме изгубити. То благо желимо да представимо широј јавности нашем представом, у којој се налази традиционални свадбени плес калашких Срба, божићна слама на поду за празник и обреди који се врше у свакој нашој кући на Бадње вече, па и окретање колача на црквеним славама. Представа полази од једне фикције – Јоаким Вујић наш суграђанин, учитељ сентандрејски, учествује на такозваним приказанима, које католици и протестанти играју на Велику суботу – каже директор нашег

својим гласовма обогатио и зрењанински хор *Свети Серафим Саровски*.

– Фестивал је осмишљен тако да окупи професионалне позоришне уметнике, који у срединама у којима живе стварају на језицима националних заједница којима припадају. Овај фестивал део је пројекта *Нови Саг* –

вом Мањинском фестивалу у Будимпешти, остало је упамћено по великом успеху у препуној сали Националног позоришта, када се тражила карта више, а представи присуствовао и мађарски председник Арпад Генц. Представа је поново играна и 2013. године у нешто измењеној постави, али са истим

позоришта Милан Рус и објашњава да је представа управо настала из запитаности зашто један овакав приказ не би био остварен на српском језику, са православним песмама и српским обичајима.

– Сентандрејски Срби имају богату ризницу песама, ритуала и усмених предања на ову библијску тему. Као извор за представу користе и *Светиописмо* Вука Стефановића Караџића,

овом фестивалу, јер смо прекорачили границу мађарске државе и представили се и српској публици – рекао нам је Бранимир Ђорђевић, глумац и уметнички секретар позоришта одмах након представе у Новом Саду, док се пакују костими и сумирају утисци.

Док су се глумци поздрављали са домаћинима и крепили уз вечеру у једном новосадском ресторану, разговарали смо са Зорицом Јурковић, која из

Пресјоница културе 2021, а поред представе одржан је и међународни симпозијум на тему *Мањински језик – позоришни језик – мањинско позориште* – објашњава Валентин Венцел, директор *Новосадског позоришта* и идејни творац фестивала.

Љубитељи позоришта сигурно памте праизведбу ове значајне и велике представе којом сентандрејски Срби стару и вечиту библијску причу боје својим бојама, традицијом и народним обичајима, које су понели са собом из своје косовско-метохијске прадомовине. Прво извођење 1993. године, на пр-

успехом, да би ансамбл поново са великом енергијом кренуо у обнову овог пројекта управо добивши позив на овогодишњи Међународни фестивал мањинских позоришта у Новом Саду.

– Пасија или мистеријске игре представљају специјалан жанр, који није био толико популаран у Србији, али у земљи у којој живимо овај жанр има традицију. И сам сам играо у комаду који је двадесет година био на репертоару Националног позоришта у Будимпешти. Срби у Мађарској више стотина година чувају своју традицију, верску, фолклорну, језичку, ритуал-

